

Wyzwania wynikające z rozwoju metod obrazowania

Konferencja w ramach projektu
 „Wykorzystywanie nowych metod i narzędzi w kształceniu studentów UMB w zakresie ochrony radiologicznej”

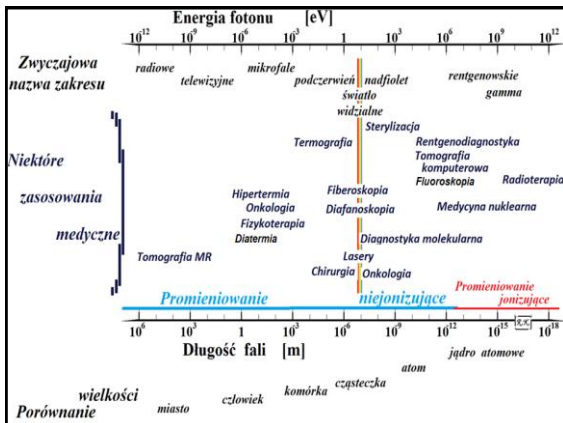
Uniwersytet Medyczny w Białymstoku
 21.04.2016r.

mgr inż. Ryszard Kowski
 Łódźski Ośrodek Szkoleniowo-Konsultacyjny LOS
 Polickie Towarzystwo Inżynierii Klinicznej

Technika i technologia

Zmiana podejścia do radiologii

Obrazowanie

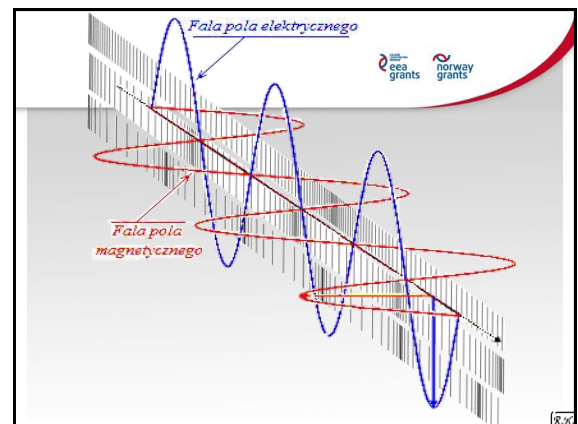
TK   *Zdjęcie rtg*   *USG*
Termografia   *SPECT*
MRI   *Skopia rtg*
Scyntygrafia   *PET*

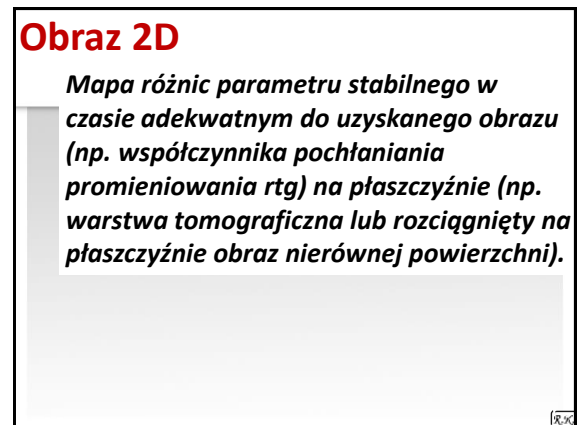
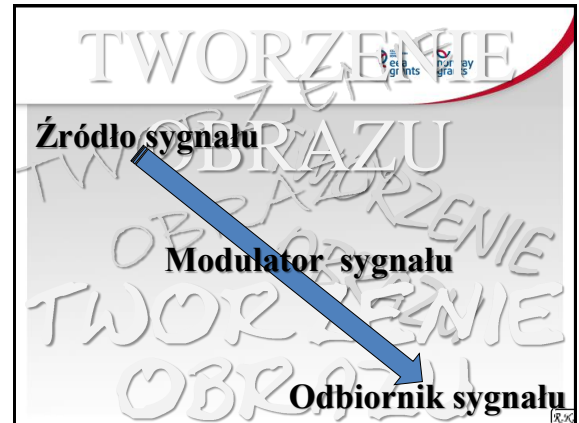
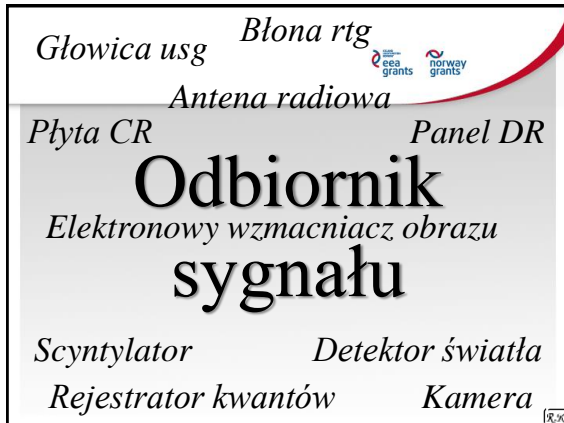
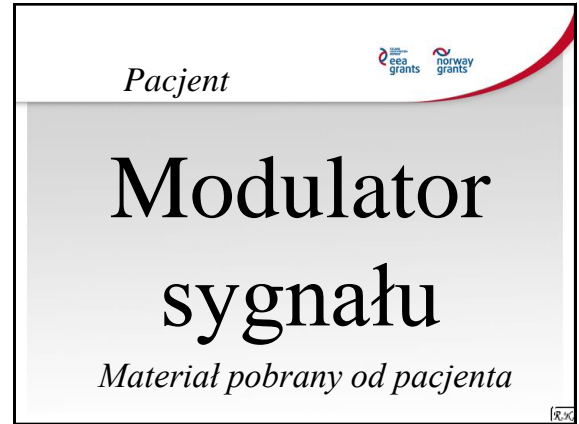
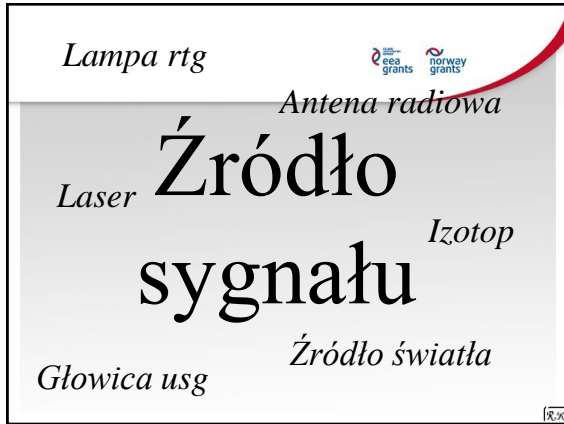

SYGNAŁ = nośnik informacji

Fala elektromagnetyczna

Fala dźwiękowa

Obraz 3D

Mapa różnic parametru stabilnego w czasie adekwatnym do uzyskanego obrazu (np. współczynnika pochłaniania promieniowania rtg) w przestrzeni (np. trójwymiarowa rekonstrukcja sieci naczyniowej w fazie tętnicznej).

Obraz 4D

Mapa różnic parametru zmiennego w czasie adekwatnym do uzyskanego obrazu (np. współczynnika pochłaniania promieniowania rtg) w przestrzeni, uwzględniająca czas (np. trójwymiarowa rekonstrukcja sieci naczyniowej w fazie żylniej z pokazaniem jej przejściem w fazę tętniczną; dyfuzja – bez wymuszenia mechanicznego lub perfuzja – z wymuszeniem najczęściej krążeniowym).

Obraz 5D

Mapa zmian wartości parametru zmiennego w czasie (np. prędkości zmian współczynnika pochłaniania promieniowania rtg) w przestrzeni (np. trójwymiarowa rekonstrukcja obrazu kierunku i prędkości przemieszczania się krwi lub innego płynu ustrojowego; tensor dyfuzji).

Technika i technologia

Anatomia

Fizjologia

Fizyka

Informatyka *podjęcia do radiologii*

Inżynieria

Błąd w radiologii

Obraz zawierający inne dane kliniczne, niż wymagane
Obraz zawierający inną, niż wymagana ilość danych klinicznych

ZARZĄDZANIE jakością

ZAPEWNIENIE jakości

Dziennik Ustaw z 2014 roku, pozycja 116

Ustawa Prawo atomowe

Art. 33c. 2. W badaniach diagnostycznych **rentgenowskich** i z zakresu medycyny nuklearnej **ogranicza się efektywne dawki promieniowania do możliwie najniższego poziomu** – (...) który zapewni uzyskanie wyniku badania **o założonych walorach diagnostycznych** (...)

R.X

Dziennik Ustaw nr 51 z 2011 roku, pozycja 265

Rozporządzenie „o bezpiecznym stosowaniu”

§ 4. 1. Badania diagnostyczne z zastosowaniem promieniowania jonizującego oraz zabiegi z zakresu radiologii zabiegowej wykonuje się w sposób gwarantujący osiągnięcie wymaganego rezultatu przy możliwie najmniejszej dawce promieniowania jonizującego.

5. Za właściwe wykonanie badań diagnostycznych i zabiegów z zakresu radiologii zabiegowej oraz za ograniczenie do minimum ekspozycji pacjenta na promieniowanie jonizujące odpowiada osoba wykonująca takie badanie lub zabieg, odpowiednio do wykonanych czynności.

R.X

*Złożenie w jedną,
spójną, logiczną
całość:*

R.X

zakres parametrów
wyposażenia
zakres wykonywanych
testów
zakres działalności
klinicznej

R.X

Doprowadzenie do

*rzeczywistej
optymalizacji
wykonywania
radiologicznych
procedur medycznych*

R.X

OPTYMALIZACJA*to nie tylko***REDUKCJA DAWKI****OPTYMALIZACJA***to nie tylko***POPRAWA JAKOŚCI OBRAZU**

R.X

eea grants norway grants

OPTIMALIZACJA

to jednocześnie

WYSTARCZAJĄCA JAKOŚĆ OBRAZU PRZY ROZSĄDNEJ NISKIEJ DAWCE

© 2016

eea grants norway grants

DAWKA

promieniowania jonizującego   środka kontrastującego

© 2016

OPTIMALIZACJA

eea grants norway grants

Staly nadzór nad jakością uzyskiwanych obrazów

Staly nadzór nad parametrami i dawkami

© 2016

OPTIMALIZACJA

eea grants norway grants

Staly nadzór nad jakością uzyskiwanych obrazów

Technik – na bieżąco, przy wykonywaniu procedur

Lekarz – na bieżąco, przy opisywaniu wyników

Cały zespół – poprzez analizę zdjęć odrzuconych

© 2016

OPTIMALIZACJA

eea grants norway grants

Pomiar lub szacowanie dawek

Porównywanie dawek z poziomami referencyjnymi

Ustalenie własnych poziomów „alarmowych”

Modyfikacja procedur i bieżąca analiza jej wpływu na dawki

Staly nadzór nad parametrami i dawkami

© 2016

OPTIMALIZACJA

eea grants norway grants

Pomiar lub szacowanie dawek

Porównywanie dawek z poziomami referencyjnymi

Ustalenie własnych poziomów „alarmowych”

Modyfikacja procedur i bieżąca analiza jej wpływu na dawki

Staly nadzór nad parametrami i dawkami

© 2016

Pomiar lub szacowanie dawek

Radiografia

Pomiar miernikiem DAP

Szacowanie z wartości obciążenia (mAs) oraz wydajności dla określonego napięcia

TK

Obliczone przez tomograf – CTDI lub DLP

OPTIMALIZACJA

Pomiar lub szacowanie dawek

Porównywanie dawek z poziomami referencyjnymi

Ustalenie własnych poziomów „alarmowych”

Modyfikacja procedur i bieżąca analiza jej wpływu na dawki

Staly nadzór nad parametrami i dawkami

OPTIMALIZACJA

Nr 109: Guidance on diagnostic reference levels (DRLs) for medical exposures

Poziom referencyjny: 3 x S

Standardowy problem kliniczny

Standardowa procedura

Standardowy pacjent

OPTIMALIZACJA

Ustalenie własnych poziomów „alarmowych”

Staly nadzór nad parametrami i dawkami

OPTIMALIZACJA

W ochronie radiologicznej personelu nazywamy je „ogranicznikami dawek”. Nie są one tożsame z dawkami granicznymi. W medycznych zastosowaniach pojęcie dawki granicznej nie istnieje!

OPTIMALIZACJA

Pomiar lub szacowanie dawek

Porównywanie dawek z poziomami referencyjnymi

Ustalenie własnych poziomów „alarmowych”

Modyfikacja procedur i bieżąca analiza jej wpływu na dawki

Staly nadzór nad parametrami i dawkami

**Modyfikacja procedur i
bieżąca analiza jej wpływu
na dawki**

szkolenia
eliminacje błędów
realizacja wniosków z analizy „zdjęć
odrzuconych”
wdrażanie systemu potwierdzania kompetencji

cykli

OPTYMALIZACJA

18/05

**Zasada ALARA odnosi się już nie tylko do
dawki (promieniowania lub środka
kontrastującego)**

**Organizacja i zarządzanie
Zmiana podejścia do radiologii**

18/05